

Finansdepartementet
Finansmarknadsavdelningen,
Värdepappersmarknadsenheten

Genomförande av EU:s lagstiftningspaket om stärkt investerarskydd på finansiella marknader

Sammanfattning av uppdraget

En sakkunnig person (i det följande utredaren) ska utreda och lämna förslag till hur ändringar i EU:s direktiv om marknader för finansiella instrument (MiFID II), försäkringsdistributionsdirektivet (IDD), Solvens II-direktivet, direktivet om värdepappersfonder (UCITS-direktivet) och direktivet om förvaltare av alternativa investeringsfonder (AIFM-direktivet) ska genomföras i svensk rätt. Utredaren ska också se över vissa regler om avgifter vid flytt och återköp av individuella livförsäkringar där försäkringstagarna eller andra ersättningsberättigade bär placeringsrisken.

Utredaren ska bl.a.:

- analysera vilka ändringar som behöver göras i svensk rätt för att genomföra de ändrade EU-direktiven,
- i möjligaste mån anpassa regelverken till svenska förhållanden,
- analysera om de nationella bestämmelser som kompletterar Priip-förordningen behöver justeras,
- analysera och ta ställning till om det bör införas regler för utländska försäkringsgivare avseende avgiftsuttag vid återköp och flytt av fond- och depåförsäkringar, och
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Uppdraget ska redovisas senast den 31 augusti 2027.

Uppdraget att genomföra EU:s lagstiftningspaket om stärkt investerarskydd på finansiella marknader

Bakgrund

Europeiska kommissionen presenterade i maj 2023 ett lagstiftningspaket om stärkt investerarskydd på finansiella marknader, Retail Investment Strategy (RIS). Syftet med paketet är att underlätta konsumenters deltagande på de finansiella marknaderna och säkerställa en likartad skyddsnivå mellan olika regelverk. Paketet innehåller ett förslag till ändringsdirektiv med ändringar i MiFID II, IDD, Solvens II-direktivet, UCITS-direktivet och AIFM-direktivet. Paketet innehåller också ett förslag till ändringsförordning med ändringar i EU:s förordning om faktablad för Priip-produkter (Priip-förordningen). Ändringsdirektivet och ändringsförordningen förväntas antas under andra kvartalet 2026. Ändringarna ska därefter vara genomförda efter två år, dvs. sannolikt i mitten av 2028.

Regeringen gav 2025 Finansinspektionen i uppdrag att kartlägga och beskriva distribution och avgiftsuttag på den svenska fondmarknaden, samt föreslå andra åtgärder än konsumentupplysning för att uppmärksamma konsumenter på fondavgifter och synliggöra kostnaderna. Detta uppdrag redovisades i november 2025. I redovisningen ingår bl.a. förslag om en gemensam kostnadsmall.

Översynen av investerarskydd på finansiella marknader

En central del av översynen gäller hantering av intressekonflikter. MiFID II och IDD innehåller regler om hantering av de intressekonflikter som kan uppkomma till följd av olika incitament i samband med distribution av finansiella instrument och försäkringsbaserade investeringsprodukter. I direktiven regleras bl.a. under vilka förutsättningar värdepappersinstitut och försäkringsdistributörer får betala eller ta emot ersättning till eller från någon annan än kunden, s.k. tredjepartsersättning. Det föreslås nu harmoniserade regler angående hantering av intressekonflikter. Enligt de nya reglerna måste tredjepartsersättningar uppfylla vissa kriterier, däribland att ersättningen innebär en påtaglig fördel för kunden, i ett s.k. incitamentstest. I MiFID II justeras också möjligheten att enligt nationell rätt införa ett fullt eller partiellt förbud mot tredjepartsersättningar. Motsvarande möjlighet finns redan enligt IDD. Frågan om ett eventuellt provisionsförbud har diskuterats vid genomförandet i svensk rätt av MiFID II och IDD. Mot bakgrund av att detta uppdrag avser genomförande av EU-direktiv rymms

emellertid inte ett nytt ställningstagande i den frågan inom ramen för detta uppdrag.

I syfte att stärka produktstyrningsreglerna och reglera prissättningsprocesser föreslås också nya regler om produktöversyn och produktstyrning. Målet är att begränsa utbudet av produkter med litet eller inget produktvärde. Den nya prissättningsprocessen kräver att producenter identifierar och kvantifierar alla kostnader och avgifter kopplade till en produkt och bedömer ifall dessa är motiverade och proportionerliga utifrån särskilda referensramar. I MiFID II, UCITS-direktivet och AIFM-direktivet tillämpas särskilda jämförelsegrupper (eng. *peer groups*) som referensramar. I IDD tillämpas referensvärden som ska tas fram av Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa) och användas som tillsynsverktyg. Under en period av fyra år från ikraftträdandet av EU-rättsakterna kommer det vara möjligt att i stället använda nationella referensvärden.

I de nuvarande regelverken finns krav på vilken information som kunder ska tillhandahållas av värdepappersinstitut och försäkringsdistributörer. Det föreslås nu utökade informationskrav i MiFID II och IDD enligt vilka kunden innan kontrakt ingås ska informeras om alla kostnader, avgifter och tredjepartsersättningar. Tredjepartsersättningar ska redovisas separat från övriga kostnader och avgifter och så att den kumulativa effekten på avkastningen tydligt framgår.

Vidare ska värdepappersinstitut och försäkringsförmedlare enligt nuvarande regelverk uppfylla vissa krav när de bedömer lämpligheten av en för kund föreslagen investering. Det föreslås nu en s.k. förenklad lämplighetsbedömning för rådgivare som föreslår vissa diversifierade, icke-komplexa och kostnadseffektiva produkter. I den förenklade lämplighetsbedömning ställs inte krav på att rådgivare ska inhämta information om kundens erfarenhet av och kunskap om finansiella instrument eller kundens befintliga innehav.

Ett annat område gäller kundkategorisering. I syfte att fler kunder ska kunna kategoriseras som professionella investerare föreslås nu ändrade kriterier i MiFID II. Motsvarande ändringar föreslås inte i IDD eftersom alla försäkringsbaserade investeringsprodukter betraktas som produkter för icke-professionella investerare.

Utredaren ska därför

- analysera vilka ändringar som behöver göras i svensk rätt för att genomföra de ändrade EU-direktiven,
- analysera, jämföra och ta ställning till de valmöjligheter som EU-direktiven ger medlemsstaterna,
- ta ställning till samt redovisa för- och nackdelar med att använda sig av dessa valmöjligheter, inklusive effekterna för investerare- och konsumentskydd, samt, oavsett ställningstagande i sak, lämna förslag som innebär att valmöjligheterna används,
- i relevanta delar, där valmöjlighet ges, jämföra med regleringar i andra medlemsstater,
- i möjligaste mån anpassa regelverken till svenska förhållanden,
- ta fram en jämförelsetabell, dvs. en förteckning över de bestämmelser som i svensk rätt genomför respektive artikel i ändringsdirektivet,
- analysera om de nationella bestämmelser som kompletterar Priip-förordningen behöver justeras, och
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Uppdraget att se över den svenska regleringen av avgiftstak vid återköp och flytt av fond- och depåförsäkringar

Försäkringstagares rätt till återköp och flytt av försäkringssparande har behandlats i flera lagstiftningsärenden. I dag gäller att försäkringstagare under vissa omständigheter får flytta hela värdet av en individuell livförsäkring till en annan sådan försäkring. År 2021 infördes bestämmelser i försäkringsrörelselagen (2010:2043) som begränsar försäkringsföretagens möjligheter att ta ut avgifter vid återköp och flytt av fond- och depåförsäkringar (4 kap. 17 c §, se prop. 2020/21:33, bet. 2020/21:FiU16, rskr. 2020/21:188).

Bestämmelserna i försäkringsrörelselagen gäller dock bara för försäkrings- och tjänstepensionsföretag, dvs. företag som har sitt huvudkontor i Sverige. Motsvarande begränsning av avgiftsuttag saknas för utländska försäkringsgivare, dvs. EES-försäkringsgivare och försäkringsgivare från tredjeland. Regeringen har tidigare uppgett att regelverket om avgiftsuttag vid återköp och flytt för utländska försäkringsgivare ska ses över (se prop. 2020/21:33 s. 21).

Utredaren ska därför

- analysera och ta ställning till om det bör införas regler för utländska försäkringsgivare avseende avgiftsuttag vid återköp och flytt av livförsäkringar där försäkringstagarna eller andra ersättningsberättigade bär placeringsrisken, och
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Konsekvensbeskrivningar

Utredaren ska bedöma och beskriva förslagets ekonomiska och samhällsekonomiska konsekvenser samt konsekvenser i övrigt för enskilda, företag och det allmänna. Utredaren ska bl.a. beskriva och beräkna eventuella offentligfinansiella konsekvenser, däribland eventuella konsekvenser för berörda myndigheter, såsom Finansinspektionen. Utredaren ska beräkna hur statens inkomster och utgifter påverkas. Om förslag som lämnas medför offentligfinansiella kostnader, ska förslag till finansiering lämnas. Utgångspunkten ska vara att eventuella kostnader ska rymmas inom givna budgetramar. Viktiga ställningstaganden som har gjorts vid utformningen av förslagen ska beskrivas, exempelvis alternativa lösningar som har övervägts och skälen till att de har valts bort. Utredaren ska även i övrigt tillämpa riktlinjerna i 6 och 7 §§ förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar.

Kontakter och redovisning av uppdraget

Utredaren ska följa de förhandlingar som pågår inom EU och i sitt förslag utgå från det innehåll som rättsakterna får när de antagits av Europaparlamentet och rådet. Utredaren ska vidare hålla sig informerad om och beakta relevant arbete på EU-nivå som t.ex. kommissionens arbete med delegerade akter och det arbete som delegerats till Eiopa och Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma). Utredaren ska i lämplig utsträckning föra en dialog med och inhämta upplysningar från berörda myndigheter, organisationer och företag. Vid behov kan detta ske genom referensgruppsmöten. Utredaren får ta upp närliggande frågor i samband med de frågeställningar som ska utredas om det bedöms ändamålsenligt och rymms inom tiden för uppdraget.

Uppdraget ska redovisas senast den 31 augusti 2027.

(Finansdepartementet)